

D'criptors

Costa-Pau Manuel

escriptor, editor i articulista.

El miracle Eva Duarte

El tercer trimestre, els dies que van de Pasqua a les vacances d'estiu, em va ser més planer, perquè havia anat aprenent on cadascú posava els peus. A l'escola vam tenir el «mes de les flors», un quart d'hora cada dia amb el capellà. El mes de maig, dedicat a la Verge. Rosa mística. Amb uns quants dies de molta calor.

«El tercer trimestre tira amunt i no pas cap avall», senties que alenaven els mestres tornant del pati. El primer dissabte vam fer una excursió per la banda de la ribera, de mig matí, per collir flors silvestres. Sempre em seduïa creuar el gran túnel que obre via dessota l'enorme plataforma ferroviària de Portbou.

*Venid y vamos todos con flores a porfía,
con flores a María, que madre nuestra es.*

Els quinze dies de juliol, amb classe sols de matí, tenien la virtut que en caure les dotze es convertien en temps obert.

El primer dia de vacances, dimecres, encara no m'havia rentat la cara que Falcó ja m'esperava a la cuina, ben pentinat, a punt de marxa. Em plaïa que

vingués aviat perquè així teníem més hores. I perquè una part de l'estiu faríem cadascú ronda a part.

Això últim em punxava, però de seguida me'n distreïa, dient-me que Falcó era sorge de caure bé a tothom i que també sabia anar sol. De fet, jo el necessitava més que no ell a mi. I jo no podia deixar de banda els socis de Vilajuïga.

La banya ficada en aquell inici de vacances, oblidava el «miracle Eva Duarte», produït el mes abans. El vuit de juny, Eva, l'esposa del president argentí, antiga cantant de cabaret, era rebuda a la plaça d'Orient, de Madrid, amb salva de vint-i-una canonades. Enmig d'una marea humana.

Se'n va fer un clamor que afectà petits i grans. Tinc a mà la seva salutació, un calorós discurs. L'endemà, un dilluns, tothom et deïa a l'escola:

«Això de menjar pa morè s'ha acabat.» Te'n dic un fragment, Casademont:

«Amb el blat que amb tant d'amor han conreat els descamisats del meu poble us porto l'abraçada afectuosa d'un poble gran a un altre poble gran... A

TANIA FONT

pesar de les potències opressores, el govern del general Perón s'ha fixat com a consigna que a Espanya no hi haurà cap casa sense pa, cap infant sense llet...».

El mestre ens havia advertit de les dues acepcions del terme descamisat, com a adjectiu i com a nom, «lluitador contra els opressors», amb les quals, totes dues ensems, els treballadors argentins partidaris de Perón es complaïen a identificar-se.

Noticiaris i discursos de jerarques se'n feren ample ressò. Li van treure el motiu de Perona. No existia la televisió, i si hagués existit l'expectació no hauria estat major. Hi havia el *No-Do*, que arribava puntual fins a l'últim cinema. Maldients de sotamà, les inevitables veus de mercat, ràdio safareig, deien que Carmen, la muller de Franco, es va atipar aviat de la retòrica borda i bolxevic d'Evita. També li deien Evita. Aquesta no es cansava de visitar suburbis i barris baixos de Madrid.

Vam viure el nostre primer «divuit de juliol» amb més expectació que no pas el segon. Ves, t'he parlat abans del segon que no del primer. Com he dit, el

primer va ser d'exaltació del referèndum de 1947 —una tupinada descomunal— que confirmà el general Franco en la prefectura del regne d'Espanya.

No voldria passar per alt que el «miracle Evita» va ser flor d'un dia. Franco i Perón no es van entendre en el pagament dels queviures argentins facturats. Pa morè i xocolata de garrofa no van desaparèixer dels berenars, tret del dia que un dimoni es trencava el cap.

Fent repàs d'aquell estiu, diré que Rosa i jo vam veure com treien un noi de l'aigua i l'estiraven a la platja, víctima, deia tothom, d'un tall de digestió, i ella se m'agafà fort, mig amagant la cara contra mi. Un circumstant va anar a cercar el metge, i un altre el capellà.

Si em trobava amb altres i entre ells hi havia Josep Llopis, a les escales de la plaça del Pou, en un banc del Passeig, allà on fos, ell ni em mirava, i quan enraonava ho feia talment com si jo no existís.

COSTA-PAU MANUEL